

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1920 kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående försäljning av och prenumeration å riksdagstrycket från och med år 1921.

I en till bankoutskottet avlåten, den 26 februari 1920 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret hemställt, att utskottet ville föreslå riksdagen fatta följande beslut angående försäljningen av och prenumerationen å riksdagstrycket för år 1921 och följande år:

1. att försäljningspriset skall, med nedan angivna undantag, utgöra 8 öre för ark (om 16 sidor) av kamrarnas protokoll och 4 öre för ark (om 8 sidor) av bihanget till protokollen;

2. att statsverkspropositionen eller delar därav ävensom Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggsstat till riksstaten skola försäljas till ett pris av 2 öre för 8-sidigt ark;

3. att, då hel årgång av riksdagstrycket vid lagtima riksdag köpes, priset därför skall beräknas till 150 kronor för bundet exemplar; samt

4. att prenumerationsavgiften för riksdagstrycket vid lagtima riksdag skall utgöra 6 kronor för vardera kammarens protokoll och 18 kronor för bihanget; varjämte, då prenumeration sker hos postverket, prenumerant har att erlägga stadgad postbefordringsavgift.

Till stöd för denna hemställan hava fullmäktige anfört följande:

»Enligt nu gällande bestämmelser, meddelade av 1868 och 1869 års riksdagar, skola vid försäljning av och prenumeration å riksdagens protokoll med därtill hörande bihang tillämpas följande priser.

Vid *försäljning* genom den bokhandel i huvudstaden, med vilken överenskommelse därom träffats av riksgäldskontoret, beräknas priset efter 4 öre per 16-sidigt ark av protokollen och 2 öre per 8 sidigt ark av bihanget.

Prenumeration å riksdagstrycket kan äga rum dels i nämnda bokhandel, dels ock hos postverket. Priset utgör i båda fallen 3 kronor för vardera kammarens protokoll och 6 kronor för bihanget (med undantag av andra samlingen). Vid prenumeration å posten tillkommer dessutom postbefordringsavgiften, som enligt 1920 års tidningstaxa uppgår till 52 öre för första kammarens protokoll, 58 öre för andra kammarens protokoll och 3 kronor 10 öre för bihanget. I bokhandeln mottages även prenumeration å särskilda samlingar av bihanget, och är priset därvid bestämt till 1 öre för varje ark.

I skrivelse till bankoutskottet vid 1913 års riksdag hemställde fullmäktige om vissa förändringar i ovan angivna prenumerationspriser och föreslogo då, att desamma skulle bestämmas till 4 kronor för första kammarens protokoll, 6 kronor för andra kammarens protokoll, 15 kronor för bihanget och 20 kronor för riksdagstrycket i dess helhet; dessa priser skulle gälla vare sig prenumeration skedde i bokhandeln eller på posten, i följd varav prenumeranter i landsorten skulle vara befriade från postbefordringsavgiften, vilken skulle betalas av riksgäldskontoret genom avdrag å nyssnämnda prenumerationsavgifter.

Detta förslag, som tillstyrktes av utskottet, bifölls av första men avslogs av andra kammaren. Frågan avgjordes slutligen genom gemensam votering, varvid andra kammarens mening segrade. Förslaget vann sålunda ej riksdagens bifall. Såsom framgår av diskussionen i ärendet inom andra kammaren, var skälet härtill, att riksdagstrycket ansågs böra vara tillgängligt till billigt pris för politiskt intresserade korporationer och enskilda personer över hela landet, en synpunkt, som man fann viktigare än den minskning i utgifter, som genom prenumerationsprisens höjande skulle uppkomma för statsverket.

Den under de senare åren inträdda allmänna prisstegringen har emellertid föranlett fullmäktige att nu ånyo upptaga denna fråga. Om man utgår från, att kostnaden för sättning av riksdagstrycket ej bör drabba köpare därav, återstå utgifterna för tryckning, papper och häftning. Enligt en inom riksgäldskontoret under innevarande år verkställd utredning belöpa sig dessa kostnader till 7,75 öre per ark av protokollen och 5,15 öre per ark av bihanget. Vid fastställande av försäljnings- och prenumerationspriserna bör hänsyn jämväl tagas därtill, att riksgäldskontorets inkomst minskas genom den provision av 30 % av bruttoinkomsten, som utgår vid försäljning och prenumeration i bokhandeln. Kostnaderna för distribution, vilka ej medräknats i ovannämnda sifferuppgifter, böra även tagas i betraktande.

På grund av vad ovan anförts synes en höjning av försäljningspriserna från 2 resp. 4 öre till 4 resp. 8 öre väl kunna försvaras. Likaledes förefaller det ej obilligt, att prenumerationsavgifterna för protokollen höjas med 100 % eller från 3 kronor till 6 kronor för båda kamrarnas protokoll. Vad åter beträffar bihanget, vilket vid 1868 års riksdag omfattade 12 volymer och vid 1919 års lagtima riksdag ökats till ej mindre än 58 band, torde en tredubbling av nuvarande prenumerationspris till 18 kronor ej kunna anses obillig.

Vissa undantag från tillämpningen av ovan ifrågasatta förhöjda priser synas dock böra medgivas. Priset på statsverkspropositionen, som för närvarande efter 2 öre per ark uppgår till omkring 11 kronor, torde böra lämnas oförändrat, liksom även priset å Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggsstat till löpande

årets riksstat. Hel årgång av riksdagstrycket vid lagtima riksdag betingar efter nuvarande bestämmelser ett pris av 125 à 150 kronor. Att höja detta pris till det dubbla synes vara väl mycket, utan torde komplett årgång böra försäljas till ett fast pris, förslagsvis 150 kronor, varjämte köpare fortfarande, liksom nu är fallet, bör erhålla trycket inbundet i enkla blåa pappband, utan särskild avgift för bindingskostnaden.

För närvarande finnes, såsom ovan är nämnt, även tillfälle att i bokhandeln prenumerera på särskilda samlingar av bihanget, varvid prenumerationspriset utgör 1 öre för varje ark. Denna form för erhållande av bihangstrycket har i ytterst ringa utsträckning begagnats av allmänheten och torde därför utan olägenhet kunna bortfalla.

I sammanhang med ovanstående förslag torde även böra erinras om följande. Riksdagstryckets distribuering genom försäljning och prenumeration har under en följd av år omhänderhaft av Aktiebolaget Nordiska bokhandeln, som därför uppburit en provision av 30 % å de influtna beloppen. Denna provision har uppgått till 1.200 à 1.500 kronor årligen. År 1919 uppsade bolaget emellertid det med riksgäldskontoret uppgjorda kontraktet angående riksdagstrycket och tillkännagav därvid, att en betydande förlust år för år uppkommit för bolaget å nämnda tryck. Den ringa gottgörelse, bolaget enligt kontraktet ägde uppbära, vore nämligen ej på långt när tillräcklig till avlönande av ett biträde för riksdagstryckets distribuerande, varjämte någon ersättning ej utginge för magasins- och lokalhyra för ifrågasvarande, mycket skrymmande tryck. Distribueringen handhaves under innevarande år av Aktiebolaget Nordiska Kompaniet på samma villkor som Nordiska Bokhandeln. Föga utsikt torde finnas, att bolaget önskar fortsätta med arbetet efter detta års utgång, såvida ej en väsentlig förhöjning av ersättningen medgives. En sådan förhöjning skulle utan ökande av provisionen vinnas genom de av fullmäktige nu ifrågasatta ändringarna i försäljnings- och prenumerationsprisen.»

Såsom av fullmäktiges skrivelse framgår, hemställde fullmäktige vid 1913 års riksdag om vissa höjningar av gällande prenumerationsavgifter för riksdagstrycket. Fullmäktiges förslag tillstyrktes av bankoutskottet och bifölls av första kammaren men avslogs av andra kammaren. Skälet för avslag var, såsom fullmäktige erinra, att riksdagstrycket ansågs böra vara tillgängligt till billigt pris för politiskt intresserade korporationer och enskilda personer över hela landet, en synpunkt, som man fann viktigare än den minskning i utgifter, som genom prenumerationsprisens höjande skulle uppkomma för statsverket.

Vid företagen gemensam votering segrade andra kammarens mening med 191 röster mot 139, vadan frågan alltså förfallit.

Den allmänna prisstegring, vilken inträtt under de sju år, som förflutit sedan frågan senast var föremål för riksdagens prövning, har emellertid nu föranlett fullmäktige att ånyo inkomma med framställning i ämnet. En förhöjning i de alltsedan 1868 och 1869 års riksdagar

Utskottet.

gällande prenumerationspriserna synes även utskottet vara av omständigheterna påkallad; och har utskottet vid granskning av fullmäktiges förslag icke funnit något att erinra mot detsamma.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till fullmäktiges förevarande förslag, må beträffande försäljningen av och prenumerationen å riksdagstrycket från och med år 1921 besluta:

1. att försäljningspriset skall, med nedan angivna undantag, utgöra 8 öre för ark (om 16 sidor) av kamrarnas protokoll och 4 öre för ark (om 8 sidor) av bihanget till protokollen;

2. att statsverkspropositionen eller delar därav ävensom Kungl. Maj:ts proposition angående tilläggsstat till riksstaten skola försäljas till ett pris av 2 öre för 8-sidigt ark;

3. att, då hel årgång av riksdagstrycket vid lagtima riksdag köpes, priset därför skall beräknas till 150 kronor för bundet exemplar; samt

4. att prenumerationsavgiften för riksdagstrycket vid lagtima riksdag skall utgöra 6 kronor för vardera kammarens protokoll och 18 kronor för bihanget; varjämte, då prenumerationsavgiften sker hos postverket, prenumerant har att erlægga stadgad postbefordringsavgift.

Stockholm den 9 april 1920.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar Gustafsson, Wickman, Juhlin, Lindley, Öhngren, Östberg, Rosling och Svenson i Eskhult samt
av andra kammaren: herrar Kristensson, Gustafsson i Örebro, Borg, Edbom, Lindvall, Andersson i Stockholm och Sandberg.